

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 8 Sayı: 38 Volume: 8 Issue: 38

Haziran 2015 June 2015

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

KITA FELSEFESİNDE YAPISÖKÜM YAKLAŞIMININ ÇEVİRİ OLGUSUNA ETKİSİ
THE IMPACT OF DECONSTRUCTION IN CONTINENTAL PHILOSOPHY ON TRANSLATION
PHENOMENON

Oktaç ESER*

Öz

Avrupa kıta felsefesi, fenomenolojiden yapısalcılığa, yapısökümden postmodernizme kadar 20.yy'da ortaya çıkan çeşitli düşünce akımlarını kapsamaktadır. Bu eleştiri kuramları, sosyolojiden siyaset bilimine, edebiyattan sanat tarihine çok çeşitli alanlarda büyük etkisi olmuştur. Kıta felsefesi, genelde toplum ve özelde ise metin anlamlandırmaya yönelik farklı okumaların mümkün olabileceğini göstermiştir ve düşünce temellerini sorgulamıştır. Anlam, metafizik bir öz olmaktan ziyade metinlerarası ilişkiler ile oluşmaktadır. Yapısalcılıktan post-modernizme kadar ideoloji, kimlik, ve güç kavramları, toplumsal duyarlık gerektiren kavramlardır. Bu kavramlar, toplumsal bir iletişim eylemi olarak tanımlanan çeviriye müdahale olarak ortaya çıkabilmektedir. Çeviri metnin üretilmesinden alınmasına kadar çeviri sürecine katılan paydaşların duyarlılıkları, çıkarları ve konumları, çeviri metne yansımaktadır. Yapısöküm, bir metin okumadır. Yapısöküm okuma yöntemi, metnin içindeki çelişkileri ortaya çıkaran bir okumadır. Bu çalışmanın amacı, yapısökümcü düşünce yaklaşımını anlamada genesis, söz/yazı ikiliği ve çelişkili (aporetic) okuma temel kavramlar üzerinden bir (kaynak) metnin farklı okuma yöntemini betimlemek ve çevirinin temel kavramlarına yönelik çıkarımlarda bulunmaktır. Çalışma, gerekçelendirilebilen müdahale (justified intervention)" kavramına vurgu yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kıta Felsefesi, Yapısöküm, Çeviri, Çeviribilim, Anlam.

Abstract

Continental philosophy embraces such movements as phenomenology, hermeneutics, existentialism, structuralism, critical theory, deconstruction developed in continental Europe in the 20th century. It has an impact on a diversity of fields like sociology, political science, literary theory, theology, art history, feminism and a variety of cultural studies. Perhaps the most persistent feature of continental philosophy is a commitment to the questioning of foundations. From phenomenology to deconstruction, one encounters the persuasion that the old foundationalist arguments no longer suffice. Meaning is not some metaphysical essence or substance; it is a task of intersubjective and intertextual relations. Concepts like identity, ideology and power relations are the ones that need sensitivity. These movements may appear as intervention in translation defined as an action of social communication. The relative interests and positions of the participants play a crucial part in contextualizing the production and reception of translation. Deconstruction is a reading of texts, which makes explicit the contradictions in the text. It is the objective of the study to describe how (source) texts can be read differently based on the fundamental concepts of deconstruction such as genesis, speech/writing and aporetic reading, and to draw conclusions to translation phenomenon. It also stresses out the concept of justified intervention in translation.

Keywords: Continental Philosophy, Deconstruction, Translation, Translation Studies, Meaning.

Giriş

"Hiçbir iş, çeviriden daha ciddi değildir."

Jacques Derrida

Avrupa kıta felsefesi, fenomenolojiden yapısalcılığa, yapısökümden postmodernizme kadar 20.yy'da ortaya çıkan çeşitli düşünce akımlarını kapsamaktadır. Bu eleştiri kuramları, sosyolojiden siyaset bilimine, edebiyattan sanat tarihine çok çeşitli alanlarda büyük etkisi olmuştur. Kıta felsefesi, genelde toplum ve özelde ise metin anlamlandırmaya yönelik farklı okumaların mümkün olabileceğini göstermiştir ve düşünce temellerini sorgulamıştır. Anlam, metafizik bir öz olmaktan ziyade metinlerarası ilişkiler ile oluşmaktadır (Keraney, 2005:1-2). Yapısalcılıktan post-modernizme kadar ideoloji, kimlik, ve güç kavramları, toplumsal duyarlık gerektiren kavramlardır (Eser, 2014a:112). Bu kavramlar, toplumsal bir iletişim eylemi olarak tanımlanan çeviriye müdahale olarak ortaya çıkabilmektedir. Çeviri metnin üretilmesinden alınmasına kadar çeviri sürecine katılan paydaşların duyarlılıkları, çıkarları ve konumları, çeviri metne yansımaktadır (Hermans, 1997:42). Niranjana, çeviri sürecini asimetrik güç ilişkileri altında bir eylem olarak ele almaktadır

* Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, oktaç.eser@amasya.edu.tr

(Niranjana, 1992:2). Foucault'un gücün her yerde olduğunu vurgulaması da bu nokta itibarıyla çeviri ile ilişkilendirilebilir (Foucault, 1990:93). Translation as Intervention adlı çalışmada Munday, anlamın yorumlanması bir tür çeviri müdahalesi olarak ele alır. Bilinçli veya bilinçsiz de yapılsa her seçimin bir müdahale olduğu vurgular (Munday, 2007:xiii). Bu çalışmanın amacı, eleştirel kuramlardan yapısökümcü düşünce ile bir kaynak metnin farklı okuma yöntemini betimlemek ve çevirinin temel kavramlarına yönelik çıkarımlarda bulunmaktır.

Yapısöküm Yaklaşımı

Cezayir doğumlu Fransız filozof Jacques Derrida (1930-2004) kimi post-modern temaları yapısöküm düşünce yöntemine uygulamasıyla tanınmıştır. Yapısöküm (Deconstruction), Derrida'nın 20.yy. Alman filozofu Martin Heidegger'in Destruktion teriminin karşılığı olarak ortaya attığı bir terimdir (Deutscher, 2005:5). Yapısöküm ise kökleri Kierkegaard ve Nietzsche düşüncelerine dayanan varoluşçuluk felsefesinden sonra disiplinlerarası çalışmaları en fazla etkileyen akım olarak görülmektedir. Cezayir'de öteki olarak kabul edilen bir toplumda yaşayan Yahudi bir ailede büyüyen Derrida, marjinal olmanın çeşitli sıkıntılarını çekmiş ve bir felsefeci olarak da Batı düşüncesinde baskı unsuru olarak gördüğü kimi post-modern temalara yapısöküm düşüncesini uygulamıştır. Böylece toplumdaki güç dengelerini değiştirebilmeyi sağlamıştır. Yapısökümden ilk defa 1966 yılında Jacques Derrida'nın "Structures, Signs, and Play in the Discourse of the Human Sciences" adlı bildirisinde bahsedilmiştir. Dilin bir dizge içerisinde hareket ettiğini, böylece bir metnin sınırlarını, bütünlüğünü ve kesin anlamlarını ortaya koyabildiğini gösterme amacını taşıyan tüm yaklaşımlara karşıdır. Yapısöküm, kuşkucu bir okuma biçimidir. Dilin belirsizlikler içinde hareket ettiğini, bu nedenle de kesin anlamlar üretmeyeceğini öne sürer.

Yapısöküm, bir metin okumadır (Critchley and Mooney, 2005:366). Yapısöküm okuma yöntemi, metnin içindeki çelişkileri ortaya çıkaran bir okumadır. Derrida'nın yapısökümünde determinist bir algılama ve yorumlama, nedensellik, nesnellik, hiyerarşik bir gerçeklik, tek bir doğru yoktur. Derrida, bir metinde anlamın orada hazır olduğu düşüncesine karşı çıkar. Metin içindeki çelişkili düşünce ve ifadeleri sergilemek ve metnin sabit görünen yapısını bozarak farklı yorumları olduğunu göstermek amacındadır. Bir metnin anlamı, metin içinde ihmal edilmiş köşeler, alternatif anlamlara işaret eden iç sorunlar gibi çözümlenmeler ile ortaya çıkar. Her metin içinde kaçınılmaz olarak karar verilemezlik (undecidability) içeren yönler bulunur. Yapısöküm için sabit bir anlam yoktur. Amaç, bir metnin yapısını parçalara ayırmaya değil, metnin zaten parçalı bir yapısı olduğunu göstermektir.

Yapısöküm Yaklaşımının Temel Kavramları

Derrida, yapısöküm kuramını oluştururken Batı felsefesinde Antik filozoflardan Plato'nun "Theory of Forms", Kıta felsefesi düşünürlerinden Rene Descartes'ın "First Meditation", Alman İdealist Kant'ın "Phenomenon and Noumenon", Nietzsche'nin "Play of Forces", Hermeneutik felsefesinden Heidegger'in "Destruction of Ontology", Sigmund Freud'un "Unconsciousness" ve Saussure'un "Structuralism" gibi çalışmalarından etkilenmiştir. Kuramında kullandığı kavramları, bu çalışmalardan ya destek almak ya da karşı çıkmak amacıyla şekillendirmiştir. Aşağıda yapısöküm yaklaşımını anlamada gerekli temel kavramların açıklamaları bulunmaktadır.

Genesis: Her yapının bir geçmişi vardır. Başlangıcını anlamadan bu yapı anlaşılır. Doğa, kimlik, Tanrı, bilgi, gerçeklik gibi kavramlar potansiyel olarak saf olmalarına karşın hareket ettikçe aynı saflıkta o ilk halinde olamazlar. Bu saflığın bozulmasıyla öz ile öteki arasında oluşan metafizik ikilikleri anlaşılır kılmak yapısökümün hedeflerinden biridir.

Metafizik ikilikler: Tüm Batı düşüncesi, Plato'dan başlayarak bir merkez fikrine dayanır. Bu merkez fikir, bilgiye ve anlama ulaşmada büyük önem taşır. Farklı toplumlar için farklı fikirler merkezi elinde tutar. Bu merkez fikir, asıl, öz veya ideal form gibi kavramlar olabilir. Merkezler, kendi dışında kalanı öteki olarak kabul eder ve bu nedenle de ötekiolanı ya dışlar ya da baskı altına alarak marjinalleştirir. Metafizik düşünce, saf, asıl, dokunulmamış olana daha çok değer verir ve ayrıcalıklı tutar. Varlık-yokluk, zihin-beden, doğa-kültür, söz-yazı gibi daha da çoğaltılabilecek ikili zıtlıklara(binary oppositions) **Platocu hiyerarşi** adı verilir. Plato, varlığın ikili zıtlıklar halinde yapılanmış ve aralarında bir hiyerarşinin olduğunu belirtir. Öz, görünüşten daha önce gelir. Bu ikilikler arasında Logocentrism, yani **Sözmerkezcilik** (Logocentrism), üzerindeki söz/yazı ikiliği Derrida'nın asıl hedefidir.

Söz/Yazı ikiliği: Plato'dan (MÖ 427-347) Jean Jacques Rousseau'ya (1712-1778) kadar düşünürler sözü ayrıcalıklı görmüş ve yazıyı marjinal kabul etmişlerdir (Eagleton, 1990:152). Batı düşüncesinde yazı, merkezden uzakta çevreye konumlandırılmıştır (Derrida, 1967:24). Sözler, zihinsel deneyimlerin sembolleridir. Yazı ise zaten var olan bu sembollerin sembolleridir. Husserl, gerçeğin tamamen nesnel

olmadığı söylenip yazılmadığı sürece herkes için ideal ve soyut kalacağını vurgular. Ona göre gerçeğin sürekliliği ancak yazıldıktan sonra mümkün olacaktır. Rene Descartes ise daimi bir temel yapı bulma arayışı içinde önceki inançları bir binaya benzetir, daha sonra da onu yıkar. Sözün öncelenmesini, yazının ikinci plana itilmesini eleştirir ve yazının önceliğini, önce yazının var olduğunu ileri sürer (Derrida, 1967:26). Bu eleştiriden sonra söz/yazı ikiliği üzerinde durur. Derrida bu düşüncelerden hareketle söz-yazı arasındaki bu ikiliği yapıbozuma uğratar ve yazıyı sözden daha önemli görür. Söz, yazıdır. Tüm dil şekilleri, söz dâhil yazının farklı şekilleridir. Yazıya, eski Yunan'da Pharmakon denirdi. Bu kelime, çok anlamlı olup hem zehir hem de çare demektir (Deutscher, 2005:8-10). Derrida için dil oynak bir varlıktır. Bir gösterenin tek bir gösterilene olamaz. Okuyucu bir anlamı yazar, üzerini çizer, karalar, yeniden yazar. Gösteren, gösterilene kesin bir şekilde bağlanamaz. Bir sözlükte bile bir sözcük birçok anlamı beraberinde getirir. Gösterge her zaman başka bir göstergeye gönderir. Dolayısıyla bir metinde kesin bir anlama varılamaz, anlam ancak sökülür. Bu sökülme sonucunda da tek bir anlam değil birçok anlam ortaya çıkar. Derrida'ya göre her gösterge, her farklı bağlamda farklı anlamlar üretecektir, bu nedenle de anlam tüketilemeyecektir.

Çelişkili (Aporetic) okuma: Yapısökümcü yöntem, bir okuma önerisidir ve bir sorgulamadır. Gösterilenin sınırlandırılmayacağından hareketle kesin diye sunulan her bilgiye şüphe ile bakar (Uçan, 2009:2301). Derrida'ya göre ise her metin, okuyucuyu karasızlıklar içine düşüren gösterge katmanlarından oluşur. Bir metni, içindeki zıtlık ve çelişkilerden yola çıkarak okumak demektir. Yazarın niyetiyle o metnin gerçekte anlattığı arasında çelişkiler bulunur. Bu yüzden bir metnin birden fazla anlamı ve yorumu olur. Anlam sınırlandırılmaz, çünkü dil oynaktır. Anlam, doğrudan göstergede bulunmaz. Anlam bütün bir gösterenler zincirine dağılmış veya yayılmıştır (Eagleton, 1990:150). Derrida, bize bırakılan fikirler mirasını nasıl değiştirebileceği ile ilgilenmektedir (Deutscher, 2005:2).

Ayırım / Erteleme (Différence / Différance): Bir metnin anlam ilişkileri yöneten bir kavramdır. Saussure, dilin göstergelerden oluşan bir sistem olduğunu yapısalılık düşüncesinde göstermiştir. Derrida ayırım kavramı ile anlamlandırmadaki sınırsızlığı ya da genişliği kasteder: Derrida'ya göre anlamlandırma, her ögenin kendisinden başka bir şeyle ilişki kurması ile oluşur. Evrensel bir gerçek, mutlak bir gerçek yoktur. Anlam sürekli ertelenir, anlamda istikrar yoktur, anlam sabitlenemez şeklinde özetlenebilecek düşünceler ayırım kavramıyla açıklanır (Uçan, 2009:2294). Derrida, bunu Différence sözcüğüyle açıklar. Sözcükte sadece bir harfi değiştirir: "e" harfi yerine "a" harfini getirir: Différence / différance. Birbirine benzeyen bu kavram ile gösterge, gösteren, gösterilen, gönderge hakkındaki görüşlerini açıklar ve felsefesini bu ayırmadan hareketle ortaya koyar. Derrida, göstergelerin anlamlarını hemen ortaya koymadıklarını vurgular (Derrida, 1968:53). Öteki sözcükler ile ilişkileri sonucunda anlamın ertelenerek oluşmasına deferring (Différance) denir. Bir göstergeyi diğerinden ayıran nitelikler sayesinde ayırım denen differing (Différence) kavramı oluşur. Anlamın tek ve bütün olduğu tek bir an bile yoktur. Dil içinde anlam sürekli ertelenir. Bir göstergenin ortaya çıkmasında önceden belirlenemeyen bir çağrışımlar ağı bulunur. Bir göstergenin belli bir zamanda taşıdığı anlam ancak o kişi tarafından o zamanda yorumlanabilir. Bu yorumun içinde nesnellikten bahsedilemez. Tüm yazılar, okurun (addressee) olmadığı bir yerde yazılır ve gecikme yazının sıradan bir özelliğidir. Bir metnin anlamı, yazı ile okurun bulunduğu zaman gerçekleştiği için geleceğe bağlıdır.

Yapısöküm Yöntemi

Batı felsefesindeki ikili zıtlıklar sayesinde kategoriler oluşur. İnsan aklı, bu kategorilerdeki kavramsal ikiliklerle işlev kazanır. Aksi takdirde gerçeğe ulaşmak da mümkün olmaz. Bu ikiliklerden biri ötekine göre her zaman ayrıcalıklı konumdadır. Yapısöküm, bu ikili zıtlıklar arasındaki hiyerarşiyi yapıbozuma uğratar ve marjinal olana merkez konumu verir. Bu şekilde yeni bir hiyerarşi ile yine bir ikili zıtlık elde edilmiş olur. Bu hiyerarşik yer değiştirmeler sayesinde sistemin oyununu sabitleyecek/donduracak bir merkez kalmamış olur. Marjinalite de oluşmaz. Bu yönüyle yapısöküm, sisteme bir tür müdahaledir.

Derrida, dilin yazı ve söz yönünü karşılaştırır. Konuşmacının aksine yazar okuyucu metni okurken genellikle yanında değildir. Okur, metnin anlamına ulaşırken karşılaştığı sorunları açıklaması için yazara güvenemez. Bu yüzden, okur metin ile karşı karşıyadır. Metin de göstergelerden oluşmuş bir sistemdir. Bu göstergeler sisteminde anlam ancak çıkarımla elde edilir. Göstergelerden bir anlam ortaya çıkarmaktır. Dil başlığı altında yer alan herşey yazı olarak atfedilir. Bu haliyle artık metinde bir değişiklik yapılmaz. Bir yazarın metni hakkında yaptığı açıklamalar aslı metin üzerinde yapılmış bir yorum olur ki bu durum yeni bir metin demektir.

Yapısökümü herhangi bir okumadan ayıran temel özelliği, iki kere okuma (double reading) yapmaktır (Critchley and Mooney, 2005:366). Okuma katmanları vardır. İlk okuma metni anlama ve

yorumlama şeklinde olurken ikinci okumada metnin çelişki üreten kör noktalarını belirginleştirme önem kazanır. Yapısöküm yöntemi üç aşamalıdır:

- 1-Önce ikili karşıtlıklardan Platocu bir hiyerarşi kurmak,
- 2-Sonra bu hiyerarşiyi marjinal olana merkez konum verilmek suretiyle yapıbozuma uğratmak,
- 3-Metinde en başta taşıdığı anlamın tam tersi yeni bir anlam kurmak

Çeviriye Olgusuna Yönelik Çıkarımlar

Yapısöküm kuramının, psikolojiden yazın kuramlarına, kültür çalışmalarından dilbilime, feminizmden sosyoloji ve siyaset bilimine kadar etkileri olmuştur. Çeviri, doğası gereği çok dilli olan ve dilbilimden iletişime, felsefeden kültür araştırmalarına kadar bir dizi disiplini konu alır (Munday, 2001:1). Çeviri olgusunun temel kavramlarına yapısöküm ile yaklaşılabilir. Yapısökümcü yaklaşım, kimi katkılar ve eksikleri işaret etmektedir.

1- **Kaynak metin/Erek metin ikiliği:** Çeviri de Batı düşüncesi içerisinde metafizik zıtlıklar ile açıklanmaya çalışılmış alanlardan bir diğeridir. Kaynak metin/erek metin ikiliği temelinde ele alınarak yapısöküm kullanılabilir. Kaynak metnin merkezi tuttuğu ve onun çevresinde çeviri düşüncesinde 20.yy'ın son çeyreğine kadar sadakat ve eşdeğerlik gibi kavramlar yapıbozuma uğratılarak marjinal konumda kalmış erek metin merkeze konulabilir. Böylece kaynak odaklılıktan erek odaklılığa geçiş için gerekli eleştirel bakış gerekçelendirilmiş olur.

2- **Yazar/Çevirmen ikiliği:** Çeviri sürecini etkileyen temel rollerden yazar/çevirmen ikiliği yazarın ayrıcalıklı yeri karşısında varlığı günümüzde bile kabul bulmayan çevirmenin marjinallikten kurtulup önem kazanmasıyla görünürlüğü sağlanabilecektir.

3- **Yazar/Okur ikiliği:** Yazar/okur arasında ilişkilendirilerek yazarın niyeti karşısında metnin okur ile buluşmasından sonra oluşan anlamın merkezi alması mümkün hale gelerek okur-odaklı yorumlar önem kazanabilir.

4- **Çeviri ve ideoloji:** Çeviriyi yöneten bir diğer kavram olarak baskın ideoloji de zayıf ideoloji karşısındaki hiyerarşik üstünlüğünü yitirecektir. Bu nokta itibariyle feminist ideoloji ve kolonileşme sonrası gibi eleştirel yaklaşımlarda çeviri bir temel kazanmış olmaktadır ve görünür olmaktadır (Eser, 2014a). Feminist yaklaşımı benimsemiş çevirmenler de kadının toplumda eşitsizliğe maruz kalışını dile getirmek ve desteklerini gösterebilmek amacıyla duruş almışlardır. Çevirmenin görünürlüğünü açısından Sherry Simon'un çalışması örnek verilebilir. "Gender in Translation – Cultural Identity and The Politics of Transmission" başlıklı kitabında Simon, feminist çevirmenlerin çevirmen kararlarını örneklerle açıklamaktadır (1996).

5- Çeviri gerçekleri açısından yapısökümün bir eksikliği metin dışında bir gerçekliği kabul etmemesi gösterilebilir. Metin dışı etkenlerin çeviri kararları üzerindeki etkisi günümüz çeviri kuramlarında önemsizliğine rağmen yapısöküm yaklaşımı bu noktada yetersiz kalabilir.

6- Derrida, çeviri üzerine yazdığı "Des Tours de Babel" başlıklı makalesinde her ne kadar çeviriye ihtiyaç duyanın kaynak metin olduğunu belirtse de düşüncesinin daha çok sözcüklerin kaynak dildeki çok anlamlılığı üzerinde ağırlık kazandığı gözlemlenmektedir. Derrida bu yönüyle kaynak odaklı bir çeviri anlayışını benimsemektedir.

Sonuç

İnsan eylemlerinde, çatışmalar olabilmektedir. Bu da çeviri sürecinde farklı okuma yöntemlerinin uygulanmasıyla bir kaynak metnin anlamının yeni bir bağlam içine konumlandırılmasına yol açabilir. Çeviri metin oluşturma sürecine bir müdahale olarak görülen bu durum, müdahalenin kabul edilebilirliği tartışmasını da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle çeviri paydaşları, bir tür sembolik şiddete açık haldedir. Etik kuramlar, başkalarına karşı sorumluluklarımız konusunda yol gösterici olup çevirmen kararlarında etkin bir rol oynayacaktır. Metnin anlamının yeni bir bağlam kazanması (Verschueren, 2007:79-80 ve Schäffner and Bassnett, 2010:2) sürecinde çeviri paydaşlarının kendilerini güvende hissetmelerini sağlayabilmenin bir yolu "**gerekçelendirilebilen müdahale** (justified intervention)" kavramında bulunabilir (Eser, 2014b:381).

KAYNAKÇA

- CRITCHLEY, Simon. and MOONEY, Timothy (2005) Deconstruction and Derrida. *Routledge History of Philosophy Volume VIII Twentieth-Century Continental Philosophy*. ed. by Kearney, R. The USA and Canada: Routledge.
- DERRIDA, Jacques (1967) *De la Grammatologie*, Ed.de Minuit, Paris
- DERRIDA, Jacques (1968) *La Différence. Théorie d'Ensemble*, Seuil, Paris.
- DEUTSCHER, Penelope (2005) *How to Read Derrida*. London: Granda Publications
- EAGLETON, Terry (1990) *Edebiyat Kuramı*, Ayrıntı Yay. (Çev. E.Tarım), İstanbul,
- ESER, Oktay (2014a) 20.yy. Eleştiri Kuramlarında Çevirmen Görünürlüğü. *The Journal of International Social Research*, Volume: 7, Issue: 32, pp:111-116.
- ESER, Oktay (2014b) Meaning in the Vortex of Intervention and Translation on International Diplomacy. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 9/6 Spring 2014, pp:379-387, <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6905>
- FOUCAULT, Michel (1990) *The History of Sexuality: An Introduction*, trans. by Robert Hurley, New York: Vintage Books.
- HERMANS, Theo (1997) Translation as Institution. *Translation as Intercultural Communication: Selected papers from the EST Congress Prague 1995*, M. Snell Hornby, M. Jettmarova, and K. Kaindl (eds.). Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, pp:3-20
- KEARNEY, Richard (2005) *Routledge History of Philosophy Volume VIII Twentieth-Century Continental Philosophy*. The USA and Canada: Routledge.
- MUNDAY, Jeremy (2001) *Introducing Translation Studies*. London: Routledge.
- MUNDAY, Jeremy (ed.) (2007) *Translation as Intervention*. London and New York: Continuum.
- NIRANJANA, Tejaswini (1992) *Siting Translation:History, Post-Structuralism, and the Colonial Context*, Berkley and Los Angeles: University of Colombia Press.
- SIMON, Sherry (1996) *Gender in Translation – Cultural Identity and The Politics of Transmission*, New York and London: Routledge.
- UÇAN, Hilmi (2009) Modernizm / Postmodernizm ve J. Derrida'nın Yapısökümcü Okuma ve Anlamlandırma Önerisi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4/8 Fall*, pp:2283-2306.